

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN İKİNCİ YABANCI DİLE (ALMANCA) YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ¹

THE INVESTIGATION OF STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS A SECOND FOREIGN LANGUAGE (GERMAN) IN SECONDARY EDUCATION

Seda TÜRKÖZ

KKTC Milli Eğitim Bakanlığı, KKTC

Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-8882-4423>

s.turkoz@hotmail.co.uk

Ayşe BENGİSOY

Yrd. Doç. Dr., Lefke Avrupa Üniversitesi, Dr. Fazıl Küçük Eğitim Fakültesi,

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Lefke – KKTC

Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-5269-5719>

abengisoy@eul.edu.tr

Received: January 25, 2022

Accepted: May 17, 2022

Published: June 30, 2022

Suggested Citation:

Türköz, S., & Bengisoy, A. (2022). Ortaöğretim öğrencilerinin ikinci yabancı dile (Almanca) yönelik tutumlarının incelenmesi. *International Journal of Su-Ay Development Association (IJOSDA)*, 1(1), 20-32.

Copyright © 2022 by author(s). This is an open access article under the [CC BY 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Öz

Günümüz dünyası artık, ekonomik, kültürel ve sosyal yaşam çerçevesinde yabancı dil bilmenin ne kadar önemli olduğunu benimsemiştir. Toplum içerisinde nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde, yabancı dil öncelikli hususlardan birisidir. Turizm ülkesi olarak adlandırılan adamızda çok dillilik daha da önem kazanmıştır. İyi bir yabancı dil öğrenmek, geniş bir anadil haznesi ve bireyin tutumu ile ilişkilidir. Dil öğreniminde olumlu tutum pozitif yönde etkili olurken, olumsuz tutum ise öğrenmeyi negatif yönde etkileyebilmektedir. İngilizcenin birinci yabancı dil olarak öğretildiği ülkemizde, Almanca ikinci yabancı dil seçmeli ders olarak verilmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumların incelenmesi ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Ortaöğretim 10. , 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinin ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Çalışma 2015-2016 döneminde K.K.T.C., Lefkoşa bölgesinde ikinci yabancı dil Almanca eğitimi alan 10. ,11. Ve 12. Sınıf öğrencilerinden oluşan 304 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmadaki veriler Hanbay tarafından geliştirilen 'Almanca Dersine Yönelik Tutum Ölçeği' ve 'kişisel bilgi formu' ile elde edilmiştir. Veriler, t-testi ve varyans analizi (Anova) ile çözümlenmiştir. Elde edilen bilgilere göre, ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik öğrencilerin 'yaşadıkları bölge' değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı, buna karşın 'cinsiyet', 'sınıf' ve 'öğrenme yaşı' değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık çıktığı görülmüştür.

Anahtar Terimler: İkinci yabancı dil, Almanca, Tutum.

Abstract

It is a known fact that in today's world, economic, cultural and within social life the importance of knowing a foreign language has been adopted. Within a society a foreign language in the upbringing of qualified individuals is seen as a priority. In addition, due to our island being seen as a base for tourism, the importance of knowing a foreign language has gained further importance in terms of multilingualism. To learn a foreign language to a gratifying level is often associated with a large reservoir of native language and the attitude of the individual. In other words the commitment of learning a foreign language is affected by the attitude of the individual, positive attitudes able progress while negative attitudes may detain learning. In Northern Cyprus English is taught as the first foreign language where German is as an elective course as a second language. Within the Turkish Republic of Northern Cyprus, there has been no studies on the investigation of the attitudes towards the German language being taught as second foreign language. The aim of this study is to investigate the attitudes of secondary education 10th, 11th and 12th grade students' towards their second foreign language course being

¹ Bu makale birinci yazara ait yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

German. The study took place in 2015-2016 within Turkish Republic of Northern Cyprus 304 students participants of secondary education 10th, 11th and 12th participated in the study. The data in this study was obtained by using HANBAY's 'Attitudes Toward German Courses' and by using a 'Personal Information Form'. The data collected was analysed using the t-test and analysis of variance (ANOVA). According to the final results, students who took German as a second foreign language were not affected by the 'where they live' variable, whereas the 'gender', 'class' and 'learning age' variables showed significant differences between them.

Keywords: Second foreign language, German, Attitude.

GİRİŞ

Dil, insanlar arası iletişimi ve etkileşimi sağlayan bir araçtır. Türk Dil Kurumu'nun deyimiyle dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşmadır. Dil, canlı bir varlıktır. Sahip olduğu toplumun özelliklerini ve kültürünü nesilden nesile aktarır. Dil, insanların duygu ve düşüncelerini anlatmak için kullandıkları her türlü sesli ve yazılı işaretlerle semboller sistemidir (Dönmezer, 2009). Dil, insanların içten düşündüklerini dışarıya yansıtma aracıdır, Chomsky (1975: s. 4), dilin bilince ayna tuttuğunu dile getirmiştir.

Duyguların dışarıya aktarılmasında bir köprü görevi üstlenmektedir. Bireylerin konuşmuş olduğu dil bizlere hangi kültüre, topluma, millete ait olduğunu yansıtmaktadır. Dili etkili kullanmak yetenek işidir. Bu yeteneğin ortaya çıkabilmesi için öncelikle bireyin etkili düşünme gücü olması gerekmektedir. "İnsanoğlunun belki de en büyük yeteneği dili kullanma yeteneğidir" (Chastain, 1988: s. 56 akt, Aydoslu, 2005).

Yabancı dil öğretiminde temel alınan ilkeler; dört temel beceriyi (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) geliştirmenin yanı sıra, anlama, sorgulama, sıralama, sınıflama, özetleme, ilişkilendirme ve eşleştirme gibi alt becerileri de kazanmaları amaçlanmıştır. Bu becerileri kullanarak kendilerini bilişsel, sosyal ve duygusal yönden geliştirmeleri; etkili iletişim kurlmaları, yabancı dil öğrenimine karşı olumlu tutum kazanmaları, istek duyarak okuma yazma alışkanlığı edinmelerini sağlamaktır. (Ortaöğretim Kurumları 10, 11 ve 12. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı 2006, <http://docplayer.biz.tr>'dan ulaşılmıştır).

Chambers (1999) "öğrenciler yabancı dil öğretimi sınıfına aile, arkadaş, medya ve o dili konuşan toplum ile alakalı önceki deneyimleri sonucu meydana getirdikleri tutumlarını taşırlar."

Tutum, herhangi bir uyarıcı karşısında bireyin olumlu ya da olumsuz tepki göstermesidir. Tutumlar yaşantı sonucu elde edilmektedir. Bu yüzden değişip gelişebilirler. Yapılan araştırmalara göre 3 öge (bilişsel, duyuşsal ve davranışsal) tutumu oluşturmaktadır.

Bu varsayıma göre, bireyin bir konu ile ilgili bildikleri o konuya olumlu bakmasını gerektiriyorsa "bilişsel öge", birey konuya ilişkin olumluysa "duyuşsal öge" ve bunu sözleri ya da davranışları ile gösteriyorsa "davranışsal öge" den bahsediliyor demektir. Yani, bireyin bir tutum ögesine ilişkin olumlu veya olumsuz durumu değiştiğinde, o nesneye yönelik bilişsel ve davranışsal bakış açısını da yeniden düzenlemiş olur (İnceoğlu, 1993, s. 15; Ülgen, 1994, s.79 akt. Çelikkaya, 2013).

Bir dile yönelik geliştirilen tutum, o dilin öğrenilmesinde büyük rol oynamaktadır. Genellikle yabancı derslere yönelik ilk derslerde bireyler olumsuz tutumlara sahiptirler. Bireyler dersi anlamadıklarını ya da anlamsız bulduklarını dile getirirler. Gelişen teknoloji sayesinde her an istediğimiz yere anında ulaşabilmekteyiz ve anadilimiz bu noktada bizi sınırlayabilmektedir. Bunun yanında özellikle eğitim, iş ve ticaret hayatındaki rekabetin artması yabancı dilin bireyin hayatında önemli bir yer olmasına neden olmuştur. Bireyin sahip olduğu yabancı olan dil bilgisi ile başka ülke ve kültürlerle mevcut bilgisini ifade ederken aynı zamanda bu bilgileri karşılıklı olarak alabilmektedir. Almanca daha çok ikinci yabancı dil olarak öğretilmektedir. Yabancı dil olarak Almanca farklı dönemlerde değişen politikalar çerçevesinde kimi zaman ön sıralarda yerini alırken, kimi zamanda geri kaldığı ortaya çıkmıştır (Genç, 2003). Türkiye ile Almanya arasında günümüze gelinceye dek birçok alanda (ekonomik, siyasal, kültürel, turizm..vs) ilişki sağlanmış ve bu durumda Almanca önemini artırmıştır.

Araştırmanın Amacı

Öğrencinin öğrendiğini kullanabilmesi ve geliştirmesine olanak sağlamak, sahip oldukları deneyimlerin dışındaki kültürleri tanıtmak ve iletişime katkı sağlamak yabancı dil dersinin kaçınılmaz gerçeğidir. Çocuklar erken yaşlarda teknolojik araçlar aracılığı ile birçok şeyden haberdar olmaktadır. Gelişen ve yayılan teknolojiden yararlanılarak yabancı dil öğretiminde yöntemler geliştirilmelidir. Lenneberg (1967) çocukların ikinci bir dili yetişkinlere göre daha kolay ve çabuk edindiklerini, onların sezgisel bir dil kabiliyetine sahip olduklarını belirtip bu kabiliyetin ergenlik döneminde kaybolduğunu ve kişinin bu dönemden sonra daha fazla çaba harcayarak dil öğrendiğini vurgulamıştır.

Öğrenilenler kalıcı ve aktarılabilir olmasına özen gösterilmelidir. Yabancı dil öğrenmek her birey için aynı değildir. Yabancı dil öğretilirken en önemli noktalardan biriside öğrencinin aktif olduğu ve dersin dört temel beceriyi (okuma, yazma, konuşma, dinleme) uyarıcı şeklinde olmasıdır. Anlamalı bir öğrenme öğrencinin öğrenmiş olduklarını planlayarak ve sorumluluk alarak mümkün olmaktadır.

Gramere ağırlık verilerek yabancı dil dersi öğretilmez, önemli olan bu dili kullanmak ve hata yapabileceğini de bilmektir. Öğretmen öğrenci merkezli eğitim anlayışını benimseyerek öğrencilerini çok iyi tanımalı ve derse yönelik olumlu tutumlar geliştirmelerini sağlamalıdır. Öğrencinin derse yönelik tutumlarının olumlu yönde olabilmesi için de öğretmenin öğrenme yöntemlerini etkili bir şekilde kullanması gerekmektedir.

Bu araştırma ile Ortaöğretim öğrencilerinin ikinci yabancı dile (Almanca) yönelik tutumlarının cinsiyet, sınıf, yaşadıkları bölge ve Almanca öğrenmeye başladıkları yaş değişkenleri üzerine öneriler getirilmesi amaçlanmaktadır.

Alt Problemler

Araştırma sonucunda ulaşılmak istenen alt problemler başlıklar halinde aşağıda ifade edilmiştir.

- 1- Öğrencilerin cinsiyetleri ile ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2- Öğrencilerin okumuş oldukları sınıf (10, 11, 12) ile ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 3- Öğrencilerin Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4- Öğrencilerin yaşadıkları bölge ile ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma modeli, niceliksel ve betimsel bir çalışma olup tarama modeli kullanılmıştır. Nicel değişken, kişi ya da nesnenin belirgin bir özelliğe sahip olması ölçüt olarak açıklanabilen değişkenlerdir. “Betimsel istatistik ise, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar” (Büyüköztürk, 2014). Tarama ile yapılan çalışmalarda, bilgi elde etmek için, büyük bir araştırmacı kitlesi tarafından seçilen yanıt alternatifleri kullanılır (Büyüköztürk vd.. 2014) .

Yapılan araştırmada, öğrencilerin tutumlarını öğrenmeye yönelik olup, tutumları ölçmeye yarayan bir araştırma modeli tercih edilmiştir. Tutumlar, doğuştan kazanılan davranışların aksine yaşayıp ve öğrenilerek kazanılmaktadır. Tutumları öğrenmek için, bireyin davranışlarını izlenmelidir. Bu bağlamda tutum ölçmek için tutumun ortaya çıkmasına neden olacak davranış ve cümlelerin bulunduğu ölçekler kullanılmaktadır (Köklü, 1995). Yapılan bu araştırma da tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2015-2016 Eğitim öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Ortaöğretim kurumlarında öğrenim öğren öğrencileri oluşturmaktadır. KKTC'de Lefkoşa bölgesinde bulunan Ortaöğretim kurumlarında Almanca eğitimi gören 10.,11. Ve 12. sınıf öğrencileri araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. MEB'e bağlı Lefkoşa bölgesinde 10. 11. ve 12. sınıf öğrencilerine ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik eğitim veren Bülent Ecevit Anadolu Lisesi, Türk Maarif Koleji ve Haydarpaşa Ticaret Lisesi olmak üzere üç tane devlet okulu bulunmaktadır. Araştırmaya bu okullarda ikinci yabancı dil Almanca eğitimi gören 169 kız, 135'i erkek olmak üzere toplam 304 öğrenci katılmıştır.

Veri toplama Araçları

Öğrencilerin Almanca dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelendiği bu araştırmanın verileri, Hanbay (2007) tarafından geliştirilen "Almanca Dersine Yönelik Tutum Maddeleri" bölümlerinden oluşan "Almanca Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" ve araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgiler Formu" aracılığıyla elde edilmiştir.

Veri toplama aracı olarak Hanbay (2007) geliştirmiş olduğu 'Almanca Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin 46 maddelik tutum ölçeğinin havuz olarak kullanıldığı ve ek bir çalışma ile ölçeğin geçerlilik (özellikle yapı geçerliliği) ve güvenilirliğinde iyileştirme yapıldığı, bu iyileştirme ile daha geçerli ve güvenilir hale getirildiği vurgulanır. Hanbay çalışmasında Türkiye'de öğrenim gören 61 kişiye uygulanmıştır. Tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik değerlerinin daha mutlak ve uygunluğunu belirlemek amacı ile K.K.T.C.'de öğrenim gören 378 öğrenciye uygulanmış ve bazı maddelerin değerlerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Ortaya çıkan geçerlilik ve güvenilirlik değerlerinin iyileştirilmesi amacıyla, öncelikle maddelerin faktör yüklerini ve faktörleşme durumlarını tanımlamak amacı ile açımlayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucu havuz içerisinde yer alan maddelerin birbiri ile olan ilişkisini, hata paylarını ve faktör yükleri hesaplanmıştır. Öncelikle yükü 0,30 un altında değer taşıyan maddeler elenmiştir

Yapılan geçerlilik ve güvenilirlik analizleri sonucunda dört alt boyutu olan ölçeğin üç alt boyut oluştu. Oluşan yeni yapıdaki maddelerin faktör yüklerin, daha önceki yüklerden daha iyi olması sonuçların daha doğrulayıcı olacağına göstermektedir.

Öğrencilere yönelik kişisel bilgileri toplamak amacıyla dört maddelik bir bölüm geliştirildi. Bu bölümde araştırmanın değişkenlerini oluşturan öğrencilerin cinsiyetleri, sınıfları, yaşadıkları bölge ve Almanca öğrenmeye başladıkları yaş belirlenmiştir.

Likert tipi bir ölçme aracı olan Almanca Dersine Yönelik Tutum Ölçeği. 8'i olumlu, 4'ü olumsuz olmak üzere toplam 12 tutum maddesi ve 3 alt faktör içermektedir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesi sırasında SPSS programından yararlanılmıştır. Bu program aracılığı ile ankette yer alan sorular bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Çalışmada yer alan problemler arası anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için T-Testi ve ANOVA analizinden yararlanılmıştır. Anketin güvenilirliğini test etmek için Cronbach's Alpha(güvenilirlik analizi) ile yapılmıştır. Faktör analizi için ise AMOS 20 programı kullanılmıştır.

Güvenirlilik Analizi

Araştırmada Güvenirlilik analizi olarak, Alpha Cronbach's: "Güvenirlilik; bir ölçme sisteminde bütün soruların birbiriyle tutarlılığını, ele alınan oluşumu ölçmede türdeşliğini ortaya koyan bir kavramdır. Güvenirlilik analizinde toplamlar üzerine kurulu ölçeklere(Likert ölçeği gibi) dayalı araçların güvenilirliğini ortaya koymaya yarayan Cronbach Alfa hesaplanır. Bu kat sayı ise, ölçekte yer alan k sorunun varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile bulunan ağırlıklı standart değişim

ortalamasıdır. Alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan kıstas ise aşağıda verilmiştir” (Özdamar,1999; Akt. Tayyar ve Dilşeker, 2012).

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güveniliridir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Hanbay’ın geliştirmiş olduğu 46 maddelik tutum ölçeğinin ön denemesi Lefkoşa bölgesinde Almanca dersi alan toplam 378 öğrenciye uygulanmıştır. Yapılan ön deneme sonucunda, ölçülmek istenen ancak aksettirmeyen maddelerin belirlenmesi için SPSS ortamında her bir madde incelenmiş ve olumsuz maddeler belirlenip, çıkarılmıştır. Yapılan analizler sonucunda 46 maddeden oluşan anket 12 maddeye indirilerek, iyileştirme yapılmıştır

Tablo 1. Tutum ölçeği için yapılan güvenilirlik analizi sonuçları

Boyutlar	Cronbach Alfa Katsayısı	Madde Sayısı
İstek	,797	4
Sevgi-İlgi	,814	4
Kaygı	,662	4

Tablo 1’e göre Almanca dersine yönelik tutum cümleleri, istek boyutu (1., 4., 6. Ve 9.maddeler), sevgi-ilgi boyutu (2., 3., 5., ve 11. maddeler) ve kaygı boyutu (7.,8., 10. ve 12.maddeler) olmak üzere üç boyut olarak sınıflandırılmıştır. İstek boyutunda yer alan maddelerin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,797 , sevgi-ilgi boyutunda yer alan maddelerin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,814 ve kaygı boyutunda yer alan maddelerin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0,662 olarak hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar sonucunda 3 boyut altında yapılan çalışmanın güvenilir olduğu görülmektedir.

Faktör Analizi

“Faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya getirerek ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel tekniktir” (Büyüköztürk, 2006 Akt. Yıldırım, 2015). Geçerlilik ve güvenilirlik değerlerinin iyileştirilmesi amacıyla, öncelikle maddelerin faktör yüklerini ve faktörleşme durumlarını tanımlamak amacı ile açımlayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Güvenilirlik testinden sonra 46 maddeden oluşan anketin 12 maddesi alınmış ve hiçbir maddenin faktör yükünün 0,3’ün altında olmadığı görülmüştür. Büyüköztürk (2014), madde-toplam korelasyonu 0,3 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiğini ancak, 0,2’den daha düşük maddelerin teste konulmaması gerektiğini dile getirmiştir.

Maddeler arasında bir seri analiz yapılarak faktör yükü düşük olanlar çıkarılmıştır. Analizler sonucu 3 boyut altında 12 madde ortaya çıkmıştır. AFA sonuçlarını doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır.

“DFA, bireylerden toplanan verilerden elde edilen bulguların teorik yapıyla uyum gösterip göstermediğini inceleyebilen bir yöntemdir” (Çapık, 2014) .

DFA, ölçekte iyileştirme ve öneriler yaparak katkıda bulunabilmektedir. DFA modeli meydana getirilerek yeni çevresel paradigmalara ölçeğinin bünyesindeki gizil faktörler ile bu faktörler arasındaki karşılıklı bağımlı etkiler AMOS 20 programı aracılığı ile test edilmiştir.

Tablo 2. Doğrulayıcı faktör analizi için uyum indeksleri

χ^2	Df	p	χ^2/df	GFI	CFI	RMSEA	SRMR
203,3	90	,000	2,260	0,93	0,95	0,059	0,040

Toplam örneklem için çizilen modelin uyum indekslerine bakıldığında; χ^2/df değeri 3’ün altında olduğu için kabul edilebilir bir uyum olduğunu, GFI değerinin 0,93 olması yine kabul edilebilir bir

uyumun olduğunu, CFI değerinin 0,95 olması iyi bir uyumun olduğunu ve RMSEA değerinin 0,059 ve SRMR değerinin 0,040 olması iyi bir uyumun olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak söyleyebiliriz ki, elde edilen uyum indeksleri arasında pozitif yönde bir uyum bulunmaktadır.

Bulgular

Cinsiyet Değişkeni Açısından öğrencilerin İkinci Yabancı Dil olan Almanca dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

Tablo 3. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine İlişkin ‘Sevgi-İlgi’ Tutumlarının Karşılaştırma Tablosu

Cinsiyet	n	x	SS	Sd	t	p
Kız	169	10,96	4,38	302	2,30	,022*
Erkek	135	9,77	4,60			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerinin ‘sevgi ve ilgi’ tutumlarına yönelik puan ortalamaları farkının, yapılan t-testi sonuçlarına (t= 2,30; p<0,05) bakıldığı zaman anlamlı olduğu belirlenmiştir. Yapılan istatistikler sonucu, kız öğrencilerinin Almanca dersine yönelik ‘sevgi-ilgi’ tutum puanlarının (x=10,96), erkek öğrencilerin tutum puanlarından (x=9,77) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin Almanca dersine yönelik ‘sevgi-ilgi’ boyutundaki tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik ‘İstek’ Tutumlarının Karşılaştırma Tablosu

Cinsiyet	N	x	SS	Sd	T	P
Kız	169	11,52	4,20	302	1,3	,192
Erkek	135	10,87	4,37			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerinin ‘istek’ tutumuna yönelik puan ortalamaları farkının, yapılan t-testi sonucunda (t= 1,30, p>0,05) istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır. Buna rağmen kız öğrencilerinin Almanca dersine yönelik ‘istek’ tutumuna ilişkin puanlarının (x=11,52), erkek öğrencilerinin ‘istek’ tutum puanlarından (x=10,87) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, Almanca dersine yönelik ‘istek’ boyutundaki tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark yaratmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Cinsiyet Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik ‘Kaygı’ Tutumlarının Karşılaştırma Tablosu

Cinsiyet	n	x	SS	Sd	T	P
Kız	169	10,28	4,01	302	1,99	,047*
Erkek	135	9,34	4,19			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerinin ‘kaygı’ tutumuna yönelik puan ortalamalarının farkının, yapılan t-testi sonucunda (t= 1,99, p<0,05) istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Yapılan istatistikler sonucunda, kız öğrencilerin Almanca dersine yönelik ‘kaygı’ faktörüne yönelik tutum puanlarının (x=10,28), erkek öğrencilerin tutum puanlarından (x= 9,34) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin Almanca dersine yönelik ‘kaygı’ boyutundaki tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6. Cinsiyet Değişkeni Açısından İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırma Tablosu

Cinsiyet	n	x	SS	sd	T	p
Kadın	169	32,77	10,83	302	2,17	,030*
Erkek	135	29,99	11,4			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Öğrencilerin ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutum ölçeği puanlarının cinsiyete göre t-testi sonucunda ($t = 2,17, p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerinin Almanca dersine yönelik tutum puanlarının ($x = 32,77$) , erkek öğrencilerinin Almanca dersine yönelik tutum puanlarından ($x = 29,99$) daha yüksek olduğu görülmüştür.

2.Sınıf (10.,11. ve 12.) Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik Tutum Puanlarına Yönelik Karşılaştırma

Tablo 7. 2. Sınıf (10.,11. ve 12.) Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik Tutum Puanları

	SEVGİ-İLGİ			İSTEK			KAYGI			TOPLAM		
	n	X	S	n	X	S	n	X	S	n	X	S
10	106	11,79	3,88	106	12,32	3,58	106	10,61	3,92	106	34,72	9,8
11	102	10,20	4,38	102	11,34	3,99	102	9,41	4,13	102	30,96	10,84
12	96	9,17	4,91	96	9,91	4,93	96	9,54	4,21	96	28,63	12,06
F		9,11			8,36			2,69			8,07	
P		,000			,000			0,69			,000	

Sınıf değişkeni açısından öğrencilerin ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik ‘sevgi-ilgi’ tutumlarının hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA testi sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 10. sınıf öğrencilerinin lehine istatistiksel olarak ($p < 0,05$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Diğer alt boyutlar arası anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Sınıf değişkeni olarak yapılan istatistiksel çalışmalar sonucunda öğrencilerin ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumların da anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. 10. sınıf öğrencilerinin Almanca dersine yönelik tutumlarının 11. ve 12. sınıflara göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Boyutlar ele alındığı zaman, ‘sevgi-ilgi’ ve ‘istek’ tutumlarının arasında anlamlı bir fark görüldüğünü, ancak Almanca dersine yönelik ‘kaygı’ tutumlarında sınıflar arası bir farkın olmadığı görülmektedir.

Öğrenme Yaşı Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca Dersine Yönelik Karşılaştırma

Tablo 8. Öğrenme Yaşı Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca dersine yönelik ‘Sevgi- İlgı’ tutum puanlarının karşılaştırma tablosu

Yaş Grubu	n	X	SS	Sd	T	p
7-12	102	11,54	4,48	302	3,10	,002*
13-18	202	9,87	4,43			

*p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Yapılan istatistikler sonucu, öğrencilerin Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile derse yönelik ‘sevgi-ilgi’ faktörüne yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t = 3,10, p < 0,05$). 7-12 yaş aralığında Almanca öğrenmeye başlayan öğrencilerin, 13-18 yaş aralığında öğrenmeye başlayan öğrencilere göre Almanca dersine yönelik ‘sevgi-ilgi’ yönündeki tutumları daha olumludur.

Tablo 9. Öğrenme Yaşı Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca dersine yönelik 'İstek' tutum puanlarının karşılaştırma tablosu

Yaş Grubu	n	X	SS	sd	T	P
7-12	102	12,06	4,16	302	2,43	,016*
13-18	202	10,81	4,29			

*p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Tablodaki bulgulara göre, öğrencilerin Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile derse yönelik 'istek' tutum faktörü arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t=2,43$, $p>0,05$). Bu sonuçlara bağlı olarak, öğrencilerin Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile derse yönelik 'istek' faktör tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Tablo 10. Öğrenme Yaşı Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca dersine yönelik 'Kaygı' tutum puanlarının karşılaştırılması

Yaş Grubu	n	X	SS	Sd	T	p
7-12	102	11,13	3,77	302	3,9	,000*
13-18	202	9,23	4,13			

*p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Yapılan araştırma sonucunda, öğrencilerin Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile derse yönelik 'kaygı' tutum faktörü arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t=3,9$, $p< 0,05$). Bulgulara bakıldığı zaman, 7-12 yaş aralığında Almanca öğrenmeye başlayan öğrencilerin, 13-18 yaş aralığında öğrenmeye başlayan öğrencilere göre 'kaygı' tutumları daha olumludur.

Tablo 11. Öğrenme Yaşı Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca dersine yönelik toplam tutum puanlarının karşılaştırılması

Yaş Grubu	n	X	SS	Sd	T	p
7-12	102	34,75	10,74	302	3,64	,000*
13-18	202	29,91	11,03			

*p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 11'deki bulgulara bakıldığı zaman, öğrencilerin Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile Almanca dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($t=3,64$, $p<0,05$). İstatistiksel olarak sonuçlara bakıldığı zaman, 7-12 yaş aralığında Almanca öğrenmeye başlayan öğrencilerin tutumları, 13-18 yaş aralığında öğrenmeye başlayan öğrencilere göre daha olumludur.

Tablo 12. İkamet Edilen Bölge Değişkeni Açısından Öğrencilerin İkinci Yabancı Dil Almanca dersine Yönelik Tutum Puanlarını Karşılaştırma

	SEVGİ-İLGİ			İSTEK			KAYGI			TOPLAM		
	n	X	S	n	X	S	n	X	S	n	X	S
Lefkosa	156	10,68	4,41	156	11,51	4,25	156	10,32	4,00	156	32,53	10,81
Mağusa	51	10,76	4,12	51	10,64	4,02	51	8,96	4,07	51	30,39	10,49
Girne	78	10,1	4,52	78	11,47	3,93	78	9,64	4,18	78	31,21	11,07
Güzelyurt	10	10,2	6,19	10	11,1	5,83	10	10,1	4,6	10	31,4	14,78
İskele	9	7,33	5,74	9	7,66	6,2	9	8,77	4,71	9	23,77	15,29
F		1,36			2,06			1,31			1,561	
P		,245			,086			,266			,185	

Yapılan istatistiksel araştırma sonucunda, öğrencilerin Almanca dersine yönelik tutumlarının belirlenmesinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Bölge değişkeni açısından öğrencilerin ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumlarına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yapılan sonuçlara bakıldığı zaman, Lefkoşa bölgesinde yaşayan öğrencilerin ortalaması en yüksek olmasına rağmen, Girne, Güzelyurt ve Mağusa bölgelerinde yaşayan öğrencilerin ortalamaları ile birbirlerine çok yakın bulunmaktadır. Bu durumda

bireylerin yaşamış oldukları bölgelerin, derse karşı tutumlarının oluşmasında herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, ortaöğretim 10., 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinin ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları cinsiyet, sınıf, öğrenme yaşı ve yaşadıkları bölgelere göre 'sevgi-ilgi', 'istek' ve 'kaygı' boyutları altında incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada uygulanan 'Kişisel Bilgi Formu' sonuçlarına bakıldığı zaman kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilere uygulanan 'Almanca Dersine Yönelik Tutum Ölçeği' ile elde edilenler üç (sevgi-ilgi, istek, kaygı) boyutta incelenmiştir. Öğrencilerin Almanca dersine yönelik tutumlarında cinsiyet değişkeni ele alındığı zaman, anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda kız öğrencilerinin Almanca dersine yönelik tutumlarının, erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu durum Koydemir (1994)' in yapmış olduğu araştırma da erkek öğrencilerinin Almanca dersine yönelik tutumlarının kız öğrencilerinin tutumlarına göre olumsuz yönde anlamlı bir farklılık gösterdiği çalışması ile de desteklenmektedir. Kızıltepe (1998), yapılan araştırmalarda cinsiyete göre tutum faktörü ele alındığında kız öğrencilerin yabancı dile karşı tutumlarının erkek öğrencilerinkine karşı daha olumlu olduğu ortaya çıkmış olduğunu dile getirmiştir (Akt. Altunay,2004).

Boyutlar tek tek ele alındığı zaman, öğrencilerin Almanca dersine yönelik 'sevgi- ilgi' ve 'kaygı' tutumlarında anlamlı olarak cinsiyetin etki ettiğini ve kız öğrencilerin tutum puanlarının erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna karşın Almanca derisine yönelik 'istek' yönündeki tutumları ele alındığı zaman, gerek kız gerekse erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenmiştir. Kırmızı ve İşigüzel (2014)'in de dediği gibi cinsiyet faktörü kız öğrencilerin lehine bir dağılım gösterdiği ve erkek öğrencilere göre Almanca dersine yönelik daha olumlu oldukları söylenebilir.

Araştırmaya katılan Ortaöğretim öğrencilerinin sınıf dağılımları birbirine yakın bulunmaktadır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Ortaöğretim 10. Sınıf öğrencilerinin, 11. ve 12. Sınıf öğrencilerine göre Almanca dersine yönelik daha olumlu tutum göstermektedir. Bu durum 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinin öğrenim sürecinin ilerleyen dönemlerinde Almancayla etkileşimleri gelecekteki planları ile ilgili olmaması nedeniyle azaldığı yönünde söylenilebilir. Ayrıca üniversiteye hazırlık aşamasında olan ve özellikle dil bölümü tercih etmeyecek olan öğrenciler derse yönelik zaman ayırmak istememektedir. Temel üç boyut altındaki istatistiklerine bakıldığı zaman öğrencilerin 'sevgi- ilgi' ve 'istek' tutumları ile öğrenim gördükleri sınıfla (10,11 ve 12) ilgili anlamlı bir fark bulunmaktadır. Bu bağlamda 10. Sınıf öğrencilerinin 11. ve 12. Sınıflara oranla Almanca dersine yönelik tutumlarının daha olumlu yönde olduğu görülmüştür. Bunun yanında 'kaygı' faktörü ele alındığı zaman sınıflar arasında anlamlı bir fark olmadığı ve öğrencilerin okumuş oldukları sınıf ile 'kaygı' tutumu arasında bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır.

Almanca öğrenmeye başladıkları yaş değişkeni açısından öğrencilerin yaklaşık olarak %34'ü 7 ile 12 yaşları arasında , %66'sı ise 13 ile 18 yaşları arasında olduğu belirlenmiştir. Almanca öğrenmeye başlayan öğrencilerin genellikle ortaöğretim döneminde başladığı ve ilköğretimde ikinci yabancı dil eğitiminin yaygın olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin Almanca dersine yönelik tutumları ile Almanca öğrenmeye başladıkları yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Tarhan (2003), yapmış olduğu çalışmasında ise yabancı dille öğretimi orta öğretim düzeyinde desteklemezken, yükseköğretimde yabancı dil öğretiminin desteklendiğini vurgulamaktadır. Oysa ki Aktaş ve İşigüzel (2015) , yapmış oldukları çalışmalarda yabancı dil edinmeye küçük yaşta başlayan çocukların o dili hızla öğrenmeye başladıklarını ve yetişkinlikte öğrenenlere oranla daha başarılı olduklarını vurgulamıştır. Bunun yanında Scovel (2001)'de küçük yaşta yabancı dil öğrenmeye başlayan çocuk için hızlı öğrenme dönemi bitmediği için yabancı dil öğrenirken hızlı öğrenebilmekte olduğunu dile

getirmiştir. Öğrencilerin Almanca dersine yönelik tutumlarına bakıldığı zaman ‘sevgi-ilgi’ ve ‘kaygı’ tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Yaş aralığı 13 ile 18 arasında Almanca öğrenmeye başlayan öğrencilerin 7 ile 12 yaş aralığında öğrenmeye başlayan öğrencilere oranla daha olumlu tutum sergilediği ortaya çıkmıştır. Almanca dersine yönelik ‘istek’ tutumlarına bakıldığında, Almanca öğrenmeye başladıkları yaş ile anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Lambert(1972)’e göre, “Anadil edinimini kazanmaya başlayan çocuk kritik yaş dönemini geçirmeden yabancı dil eğitimine başlarsa, ilerdeki eğitim hayatında akranlarına göre daha başarılı olmaktadır. Erken çocukluk döneminde kazanılan yabancı dile yönelik bu yatkınlık çocukların bilişsel gelişimine de büyük katkı sağlamaktadır”(Er ve İltter,2007: 22).

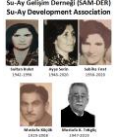
Araştırma Lefkoşa bölgesinde ikinci yabancı dil Almanca eğitimi veren Bülent Ecevit Anadolu Lisesi, Türk Maarif Koleji ve Haydarpaşa Ticaret Lisesi öğrencilerine uygulanmıştır. Öğrencilerin yaşadıkları yer esas alındığı zaman, Lefkoşa bölgesinde ikamet eden öğrenci sayısının diğer bölgelere oranla daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin ikamet ettikleri bölge ile Almanca dersine yönelik tutumları arasında bir ilişki olup olmadığına bakıldığı zaman ise gerek ‘sevgi-ilgi’, ‘istek’ ve gerekse ‘kaygı’ faktöründe de anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. Her bireyin kendine özgü tutumları bulunmaktadır ve herhangi bir değişkene yönelik tutumlarının belirlenmesinde diğer insanların etkisi olmadığı gibi yaşadıkları bölgenin de etkisi olmadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin yaşamış oldukları bölge ile ikinci yabancı dil Almanca dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Yapılan araştırmalar sonucunda çalışmanın önerileri şu şekilde özetlenebilir:

- Gardner ve Lambert’in (1959), yaptığı araştırmada da öğrencinin yabancı dil öğrenme yeteneği varsa, yabancı dil becerisini sınıf içi etkinlikler sonucu elde ettiğini dile getirmiştir. Bu bağlamda yabancı dil ve özellikle Almanca dersine yönelik erkek öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde gelişimini sağlamak için sınıf içerisinde etkinlikler artırılmalıdır.
- Özellikle üniversite sınavlarına yönelik çalışma içerisinde bulunan 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinin yabancı dil bilmenin, ileriki meslek yaşamlarında ve üniversite eğitimi sırasında ne kadar önemli olduğu bilgilendirilmelidir.
- Erken yaşta yabancı dil öğrenmek tutumların olumlu yönde olmasını sağlarken, kaygı düzeyini de azaltmaktadır. Bu bağlamda, ikinci yabancı dil eğitiminin erken yaşlarda öğrenimi yaygınlaştırılması önerilmektedir.
- Yapılacak çalışmalarda hazırlanacak programlar öğrencilerin yetenek ve ilgileri dikkate alınmalıdır.

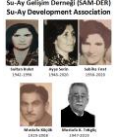
Gelecek çalışmalar için öneriler:

- Araştırma tüm adada Ortaöğretim lisedeki öğrencilere uygulanabilir. Araştırma bulgularından genel değerlendirmeleri güçlenebilir.
- İlköğretim de yabancı dil Almanca dersi veren özel okullar ile ilgili çalışma uygulanıp, öğrencilerin ilköğretim ile ortaöğretim öğrencilerinin tutumları arasındaki farklar incelenebilir.
- Bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda araştırmaya nitel boyut kazandırılabilir. Bu bağlamda görüşme yöntemi kullanılarak öğrencilerin ve öğretmenlerin beklenti düzeyleri bulunabilir.
- Odak noktası Almanca görülse de diğer yabancı diller içinde benzer çalışmalar yapılması sadece bireysel gelişime göre değil, eğitim programlarının geliştirilmesine yönelik zemin hazırlayacağı şeklinde düşünülerek, bundan sonraki çalışmalar için bu çalışma referans olabilir.
- Bu çalışma temel alınarak farklı demografik özelliklere eğilebilirler. (sosyo-ekonomik durum, aile yapısı, kültür..vs)

KAYNAKÇA

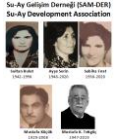
- Aktaş, T. ve İşigüzel, B. (2013). *Erken Yaşlarda Oyunlarla Yabancı Dil Öğretimi Kuram ve Uygulama*. Ankara: Nevşehir Üniversitesi Yayınları:6
- Altunay, U. (2004). *Üniversite İngilizce Hazırlık Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumlarıyla, Sınavlar, Okulun Fiziksel Koşulları Ve Ders Programları Ve Uygulanışı İle İlgili Görüşleri Arasındaki İlişkiler*. Malatya: XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi
- Aydoslu, U. (2005) . *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (B.E.F. Örneği)* ,Süleyman Demirel Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Büyüköztürk, Ş., (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi el kitabı*, Ankara: Pegem Akademi
- Büyüköztürk, Ş, Çakmak K. E. , Akgün, E. Ö. , Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları
- Chambers, G. N. (1999). *Motivating Language Learners*. Clevedon: Multilingual Matters Ltd.
- Chomsky, N. (1975). *Reflections on Language*, Pantheon, New York, The U.S.A
- Çapık, C. (2014). *Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmalarında Doğrulayıcı Faktör Analizinin Kullanımı*. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri dergisi. 7: 3.
- Çelikkaya , Ş. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin ikinci yabancı dil almanca dersine yönelik tutumları. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research* . 5, 96-109
- Dönmezer, İ. (2009). *Ailede İletişim ve Etkileşim* . Ankara : Hegem Yayınları.
- Er, S. ve İltter, B. Genç (2007). *Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Veli Ve Öğretmen Görüşleri*. Kastamonu Eğitim Dergisi. Cilt:15, No:1, 21-30.
- Erkuş, A., (2013) *Davranış Bilimleri için Bilimsel Araştırma Süreci*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı.
- Gardner, R. C. (2006). *Motivation and Attitudes in Second Language Learning In*. M. Berns (Ed.), *Concise Encyclopedia of Applied Linguistics*. (ss: 164-171). Oxford: Elsevier.
- Genç, A. (2003) . *Türkiye’de Geçmişten Günümüze Almanca Öğretimi* . Ankara : Seçkin Yayınları.
- Hambleton.R.K. , Merenda. P. F. ve Spielberger.C.D. (2005). *Adapting Educational and Psychological Tests FOR Cross-Cultural Assessment*. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers Mahwah, New Jersey. London
- Hanbay, O. (2007) . *Etkin Öğrenme Modelinin İkinci Yabancı Dil Olarak Almancanın Bilişsel, Edimsel ve Duyuşsal Öğrenilmesine Etkisi*. Çukurova Üniversitesi Doktora Tezi
- Hanbay, O. (2009) . 10. Sınıf Öğrencilerinin Farklı Değişkenlere Göre İkinci Yabancı Dil Olarak Almancaya Yönelik Tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* . 30, 79-91
- İnceoğlu, M. (2010) . *Tutum algı iletişimi* . 5. Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları
- İşigüzel, B. Ve Kırmızı, B. (2014). Lise Öğrencilerinin Almanca Öğrenme Sürecinde Başarısızlık Nedenlerinin Değerlendirilmesi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı13,45-63
- K.K.T.C. MEB (2005). *Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi*. Talim ve Terbiye Dairesi.
- K.K.T.C. (2005). *Tali ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü; Temel Eğitim Ortaokul Dönemi İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi*. Lefkoşa
- Köklü, N. (1995). Tutumların Ölçülmesi ve Likert Tipi Ölçeklerde Kullanılan Seçenekler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 28(2), 81-93.
- Köydemir F. (1994). *Dokuz Eylül Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı ile Ege Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Öğrencilerinin Kendi Anabilim Dallarına ve Almancaya Yönelik Tutumları Konusunda Karşılaştırmalı Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lenneberg, E. H. (1967). *Biological foundations of Language*. New York, NY: Wiley
- Midt, D. ve Schlüter, N. (2003). *Englisch in den Klassen 3 und 4. Grundlagen für einen ergebnisorientierten Unterricht*. Berlin: Cornelsen
- Neuer, G. Ve Hunfeld, H. (1993). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts: Eine Einführung*. Berlin : Druckhaus Langenscheidt

- Richards, J.C., ve Rodgers, T.S. (1993). *Approaches and Methods in Language Teaching (ninth printing)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Scovel, T. (2001). *Learning New Languages: A Guide to Second Language Acquisition*, Canada: Heinle & Heinle.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Tayyar, N. Ve Dilşeker, F. (2012). Devlet ve Vakıf Üniversitelerinde Hizmet Kalitesi ve İmajın Öğrenci Memnuniyetine Etkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 185- 203
- T.C. MEB (2006). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı; *Ortaöğretim Kurumları 10,11 ve 12. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı*. Ankara.
- Yabancı Dil Eğitim ve Öğretim Komisyonu Raporu (1991), Ankara: M.E. Basımevi.
- Yıldırım, B. (2015). Fen Bilimleri Öğrenme Kaygı Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 33-43.

EXTENDED ABSTRACT

Language is a means of communicating and interacting with people. Language is a system of symbols with all kinds of voiced and written signs that people use to express their thoughts and feelings (Dönmezer, 2009). 'Perhaps the greatest skill of mankind is the ability to use language' (Chastain, 1988: 56 akt. Aydoslu, 2005). The principles underlying foreign language teaching; is aimed to acquire sub-skills such as understanding, questioning, sorting, classifying, summarising, associating and matching as well as developing the four basic skills (listening, reading, speaking and writing). Attitude is the individual's positive or negative reaction to any stimulant. Attitudes are obtained from experiences taken from life. The attitude developed for a language plays a major role in learning the selected language. Generally, in the first lesson the individual has a negative attitude towards the foreign lesson. Within the foreign language lesson, it is not important to constantly emphasise on grammar but also to teach the students to use the language and making mistakes only leads to better learning. By adopting a student-centered approach to education, the teacher must be able to define his / her students very well and develop positive attitudes towards the lesson. This research was aimed to make suggestions on the variables of attitudes of secondary school students towards the foreign language being taught (German). Terms of gender, class, where they live and the age they starting learning German was taken into consideration. In the Turkish Republic of Northern Cyprus there has been no research of the attitudes of students towards learning German as a second foreign language. In this study, a quantitative and descriptive model was used as well as a screening research model. This study consisted of students who attended secondary institutions which are affiliated to the Ministry of National Education of the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) in the academic year 2015-2016. Secondary schools only in the Nicosia region and students in the 10th, 11th and 12th grade were used as the sample of this research. In the Nicosia region, there are three state schools which are affiliated to the Ministry of National Education which provide German as a second foreign language to the 10th and 12th grade students and these are Bulent Ecevit Anadolu High School, Turkish Maarif College and Haydarpaşa Commercial High School. In the study a total of 304 students, 169 female and 135 male, were selected from the mentioned secondary schools. The data of this study, in which the students' attitudes towards learning German as a second foreign language was examined by different variables, was obtained through using Hanbay's (2007) "Attitudes Towards the German Course" and developed by using "Attitude Scale for the German Course". In addition, a "Personal Information Form" was used developed by the researcher. The SPSS program was used during the analysis of the obtained data. The T-Test and ANOVA analysis was used to determine whether there was a significant difference between the stated variables. Cronbach's Alpha (reliability analysis) was used to test the reliability of the questionnaire and the AMOS 20 program was used for factor analysis. When gender variables were examined with the attitudes of the students' towards learning the German language, there seemed to be a meaningful difference. It was determined that the attitudes of female students towards the lesson were more positive than of the male students. When the dimensions were taken up individually, it seemed that the students had significant gender influence on

the 'love-interest' and 'anxiety' attitudes towards the german lesson and that the attitude scores of female students were higher than male students. On the other hand, when the attitude of 'will' towards the german language was taken into consideration, it was observed that there was no significant difference between the female and the male students. There was no significant difference between the attitudes of the students towards their class and the attitudes towards the second foreign language (german) class. Students in the 10th grade showed a more positive attitude towards the german course than the 11th and 12th grade students. In terms of the age the language had first started to be learnt, about 34% of the students were at the ages between 7 and 12 and 66% of the students were at the ages between 13 and 18. In addition, there seemed to be a significant difference between the attitudes of the students towards leaning the foreign language and the age at which they started to learn the language. It was found that students who started to learn the language between the ages of 7 and 12 showed a more positive attitude than the students who started learning at the ages between 13 and 18. Furthermore, when whether there is a relation between the region and where the students are residing and the attitudes towards the german course was examined, the factors revealed that there was not a meaningful relation either in 'love-interest', 'wish' or 'anxiety'. Within this field, further research can be given a qualitative dimension. In this context, expectation levels of students and teachers can be found by using an interview method. If it is considered that this study can be the basis for the development of educational programs, not just for individual development, the focus point for other similar studies to be researched may be on other foreign languages. In addition, based on this study, other demographical characteristics such as socio-economic factors, family structure and cuulture may be taken into consideration.